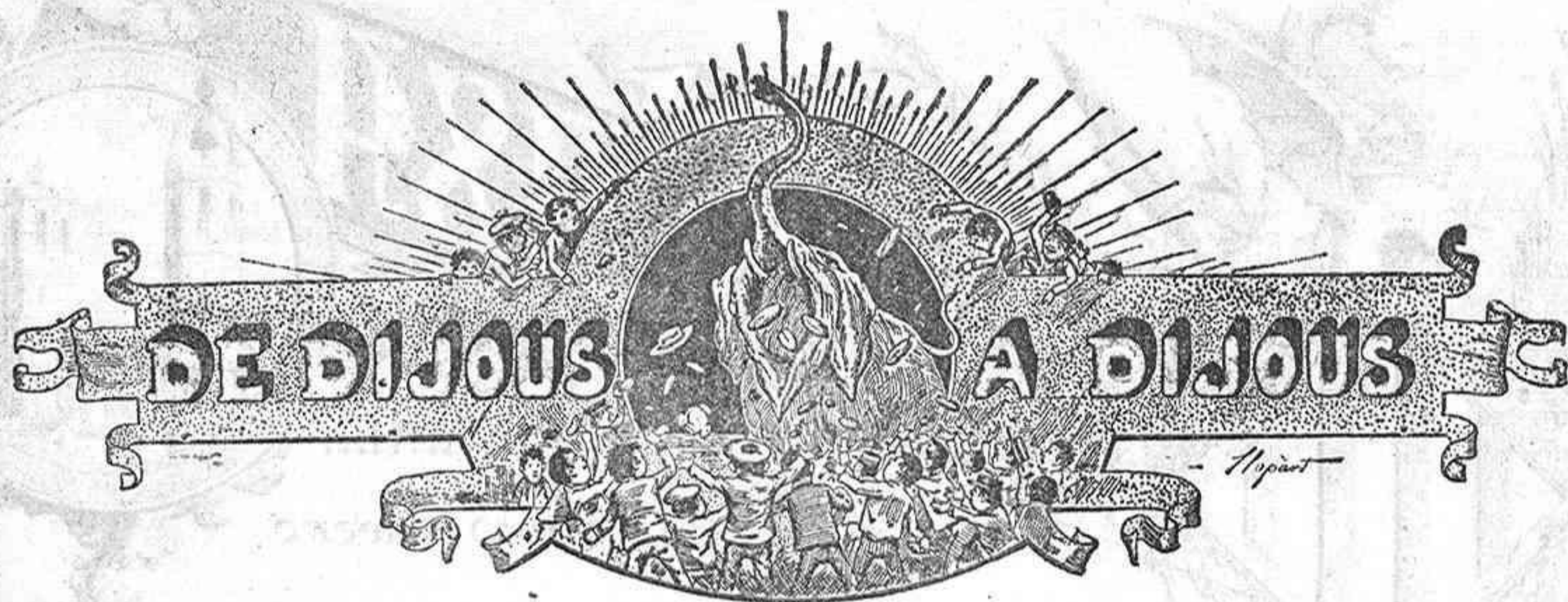

Atrevida y resoluta
 may del trapeci ha caygut.
 Tingué en cambi una cayguda
 á peu plá, anant á la Puda
 ab lo seu, cosí Canut.

JOCHS FLORALS

LA sala del Joch universal; del joch prohibit mes permés; del joch de la *Bolsa*, servir per altra mena tan distinta de *Jochs* com los *Florals*; qu' es lo jugar mes lícit, mes bonich y mes noble, puig es la lluyta de las inteligencias per lo millor festeig de la Bellesa, de la Poesía... es una circumstancia que fá reflexionar; perque dintre del mateix contrast aparent, s' hi nota certa afinitat entre aquell modo de jugar diners y aqueix sistema de jugar inspiracions, qu' es digna d' estudi.

En la *Bolsa*, sabut es que 's juga nominalment; que 's cotisan *valors* y *títuls*, de paraula; pero que 'ls efectes de las jugadas son tan positius com si 's desembutaquessin los imports allí mateix: donchs, en los *Jochs Florals* ¿no 's jugan las ideas catalanistas per medi de discursos molt ben dits y de poesías molt ben escrites, cotisantse 'l valor dels travalls ab títuls honorífichs... de *boquilla*; pero fetas efectivas las importancias dels mateixos ab premis de mes ó menos valor y ab recompensas *diplomáticas*?

Rebuscaments apart, qui compari l' aspecte de la gran sala de contractacions de la Llotja, en lo primer diumenge de cada Maig, ab la perspectiva de la mateixa sala en los demás días feyners del any, no podrá menos de celebrar—per poch catalanista que siga—que d' aquell recinte tan alt y sério se 'n fassi un us tan elevat y digne com es la *festa major* anyal de las Lletres catalanas; aixís com, per altre cantó, no podrá menos de saberli greu que allí s' hi celebrin diariament y en la forma mes escandalosa *certámens bolsistas*, que no poden ser mes prosáichs, ni mes dolents.

*
*
*

La festa dels *Jochs Florals* d' aquest any ha sigut digna sucesora de las sevas antepassadas: la mateixa solemnitat y 'ls mateixos colors vius de catalanisme *enragé*. Per cert que, ja que de colors parlem, aquell decorat un xich massa verdós per massa *vert*, feya bon pendant ab l' entusiasme no ben madur dels elegits, quins, á tall de *claque*, pera fer los honors als poetas festejats, s' hi feyan á cops de mans (y per algú á cops de peus); que tots ells s' ho varen mereixe,

Lo per tots conceptes, notable discurs del President—qu' es un *gat vell*, com se sol dir—l' honorable

Francesch Maspóns y Labrós, es una joya literaria que ha de tenir per estutx lo cor dels catalanistas de bona *Fé*, defensors de la *Patria* xica per *Amor* á la terra que 'ls ha vist naixe. És una obra mestra que ajudarà á sostenir lo pes grandíssim dels desenganys que demunt del Catalanisme falta encare carregarli lo poder centralizador.

La *Flor natural* concedida justíssimament al curtit poeta Francesch Matheu, per sa sabrosíssima *Tardania*, meresqué l' aprobació general, perque casi sempre son preferibles *tardanies* com aquellas á n' als fruyts primerenchs de la Musa que ha d' acabar d' assahonar-se ab la experiencia pera assaborirlos: la sana Poesía vol fruyts madurats en lo mateix arbre de la imaginació; may es tart pera cullir bons fruyts, si la sava es potentia. Que ho diga 'l mateix poeta de la *Flor*, si la *tardania* de son nombrament de Mestre en Gay Saber es gens passada.

No sigué la Reyna de cap nació grega, ni groga, la de la Festa, ni falta que feya; puig que la elegida com á tal, realment es una real xicota, digna filla del rey dels novelistas catalans, que Deu guardi.

La *Tramontana* de 'n Frederich Rahola es de las poesías mes valentas y senzillas que han cantat l' amor patri dintre del saló de la Llotja. ¿Qué tè d' extrany se li concedís l' *englantina* casi per unanimitat? Las bufadas del vent del Ampurdá tot se ho enduhen; fins la indiferencia dels menos catalans. Per aixó l' autor sigué ovacionat hasta per un castellá que picava de peus entusiasmat á sa manera.

Que consti: la venerable poetisa Na Dolors Moncerdá de Maciá ab *La caputxa* va ferse acreedora á l' admiració de tothom per la tendresa imponderable que respira aytal composició y per lo deliciós aroma que llensan aquellas *violas* y *romanís* del lema. Vull dir que *La tramontana* no arreballá ni un romaní, ni una viola d' aquell poema, ni li arrencá del cap *la caputxa*. Vull dir que si no haguès fet tant vent de primer, la tramontana no se li hauria endut 'l premi á n' aquella bona senyora.

Quan l' autor del *Cántich* guanyador de la *viola* s' enfilá dalt de la trona, ab aquell posat místich apropiat al cantador de la *Fé*, regná un silenci d' iglesia; y al recitar de memoria 'l seu treball (que no 'l vaig arribar á sentir) produhía 'l mateix efecte que si fós un frare vestit de seglar que fes un sermó á n' als senyors del

Jurat. La poesia premiada diuhen qu' es en tot digna del que l' ha escrita que t' anomenada; veyeu si 'n té molta y llarga que 's diu Pere y Palau y González y de Quijano; qu' es tot quant se pugui dir.

* * *

Després d' uns premis tan *ordinaris*, s' adjudicaren los de classe extraordinaria, que res d' extraordinari tingueren, si hem de judicarlos per sa lectura. Com que 'ls mes no 's varen llegir...

Una excepció: la poesia, per' molts incompreensible, *Istolaci é Indortes*, del jove trovayre 'N Folch y Torres, company nostre en la prempsa setmanal, sigué celebrada per sa fibra y magnificencia, mes propia d' un poeta de bigotis que d' un barba-mech: llegida per son autor, va fer molt efecte. L' *Aureneta* pot estar orgullosa de cobejar en son niu un *pinsá* novell dels que aixecan mes lo vol.

Afegiu á la *extraordinaria* dels Jochs Florals d'enguany l' haver també guanyat premi dos aprenents de bisbe (que tampoch té res d' extraordinari) y pareu de comptar.

La *carta* que doná mes *joch* sigué 'l discurs de gracies del Mantenedor mallorquí, de nom Oliver, qu' es un *trunfo*. *Escapsá basa plena* fent la *barrotada* del renaixement literari y va fer una bona *jugada* carregant de *pedras* als contraris del regionalisme, guanyant de molts *tantos*.

La tabola que movían los mes entussiasmas catalanistas *lligats* aplaudint las valentas estrofas del discurs mentat, resultá molt apropiada en aquell cap de sala; perque allí mateix es ahont esbalotan cada tarde 'ls bolsistas quan la cosa va de *baixa*.

* * *

Y... *tampis*.

Lo cas es que, tot jugant-jugant, la tradicional festa literaria-catalanista se celebrá 'l diumenje últim ab mes entussiasme que l' any passat, ab motiu de las circunstancias enmaranyadas qu' están atravessant 'ls *barretinayres*, per mor' de la tírria que 'ls té lo vaquer de la *Finojosa*.

Val á dirho, eyl: l' any que deixi de concórrehi aquell bé de Deu de *floretes* de carn y ossos y 'n Blanch perdi la veu y la cobla de 'n Sadurní no soni, s' haurán acabat los *Jochs*.

Sobre tot, si no sonan 'ls músichs... Perque, com que 'l principal atractiu de la tal festa major, de la Poesia catalanista es la Música dels versos, resulta que 'ls Jochs Florals son... ¡música celestial!

PEPET DEL CARRIL

ENGRUNAS

Un petò vaig demanarte
y tú me 'l vares negar.
Avuy ¿quants no me 'n farías
perqué 't tornès á estimar?

—
Mos llabis diuhen:—¡Ingratal
no l' estimo gens!—y l' cor
me diu ab veu molt baixeta:
—¡Encare l' estimas molt!

SURISENTI.

Los meses del any

—*—
GÉMINIS

MAIG, lo mes que las flors ab sos aromas
arrèu l' ambient embauman,
saturant de dolsor ab sos efluvís
á las bronzentas auras.
Los aucellets jolús sos cants refilan
pe 'l bosch y per la plana.
Agafadets del bras tendra parella
pe 'l caminal avansa;
y assedegats d' amor, rublerts de ditxa,
en lo llach s' enmirallan...
¡Ditxós mes de las flors que ab tas bellesas
esplay donas á l' ànima!

UN A. VENDRELLENH.

Estalvis

PARLAVAN dos meritoris
de las *grans* economías
que 's poden fé als escriptoris,
y exclamá un que 's diu Matías:
—Allá 'hont estich colocat,
en las plumillas no mes,
ab un any han estalviat
cent *naps*; sens faltarli res.
—Donchs, jo—contestá 'n Parés,
qu' era l' altre meritori,—
sols en tinta al escriptori
hí he economisat molt mes.
—No pot sé.

—Donchs, es aixís.
Ab mitj any, vaig estalviar
mil duros... No vaig posar
may cap punt sobre las *is*.

LLUIS G. SALVADOR.

— BOLADOS —

«Vina als meus brassos, Mariona,
que vull cubrir de petóns
tas galtonas sonrosadas
per l' oreig del ventijol.»

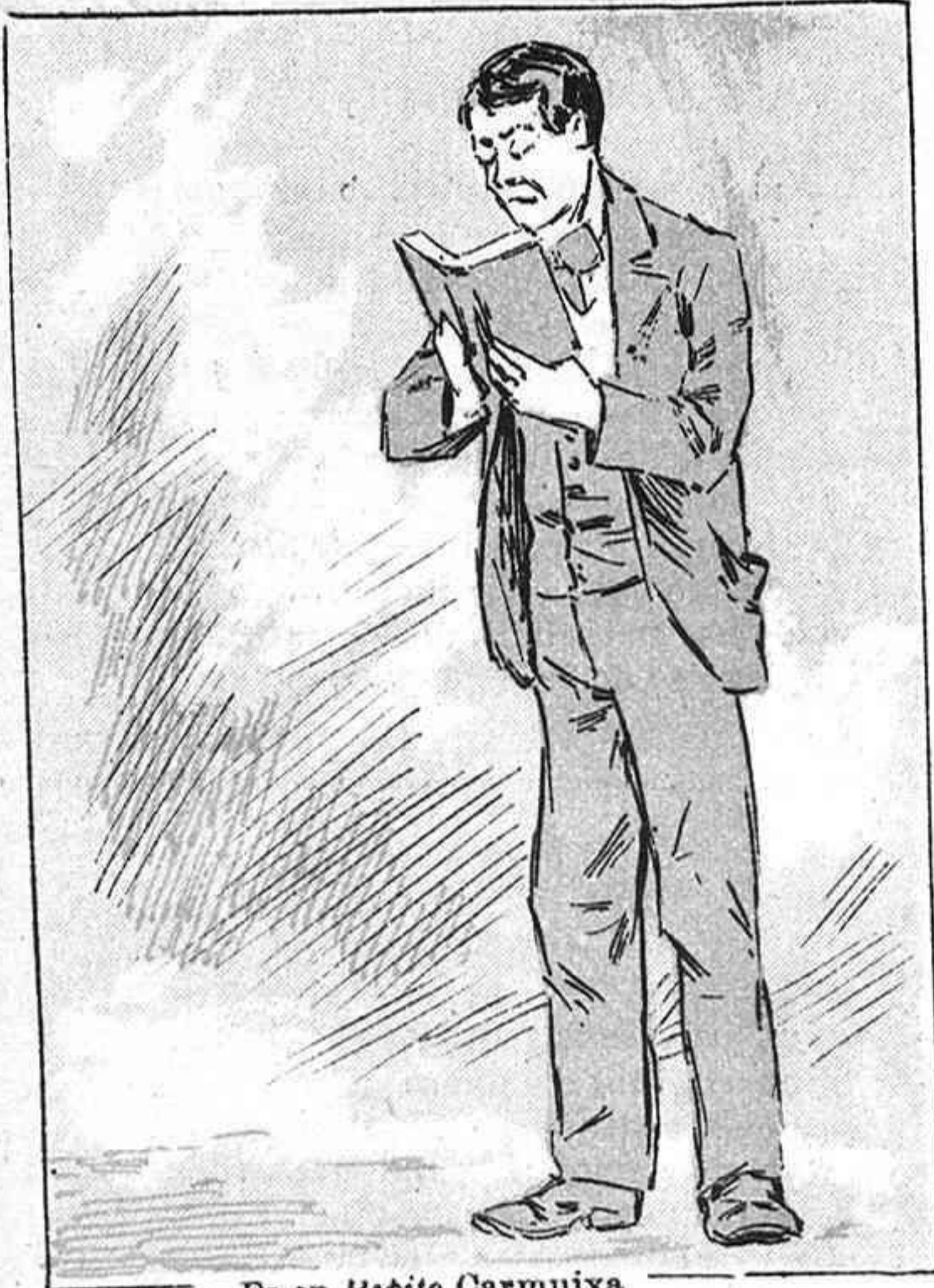
«Vina, il-lusió de ma vida,
y 'm xuclaré tot l' alé
de ta boca perfumada
per l' aroma del clavell.»

Aquestas tendras paraulas
vaig dirte un jorn foll d' amor,
¡y tú, l' endemá 't casavas
ab un cabo de burots!

—
A las solteras comparo
ab una capsas de mistos,
que un cop romput lo precinto
'l públich ja diu:—No *sirve*.

—
Voldria que en los meus brassos
cayguessis morta d' amor
per dir al hom' que t' enterri:
Feuli ben fondo lo clot.

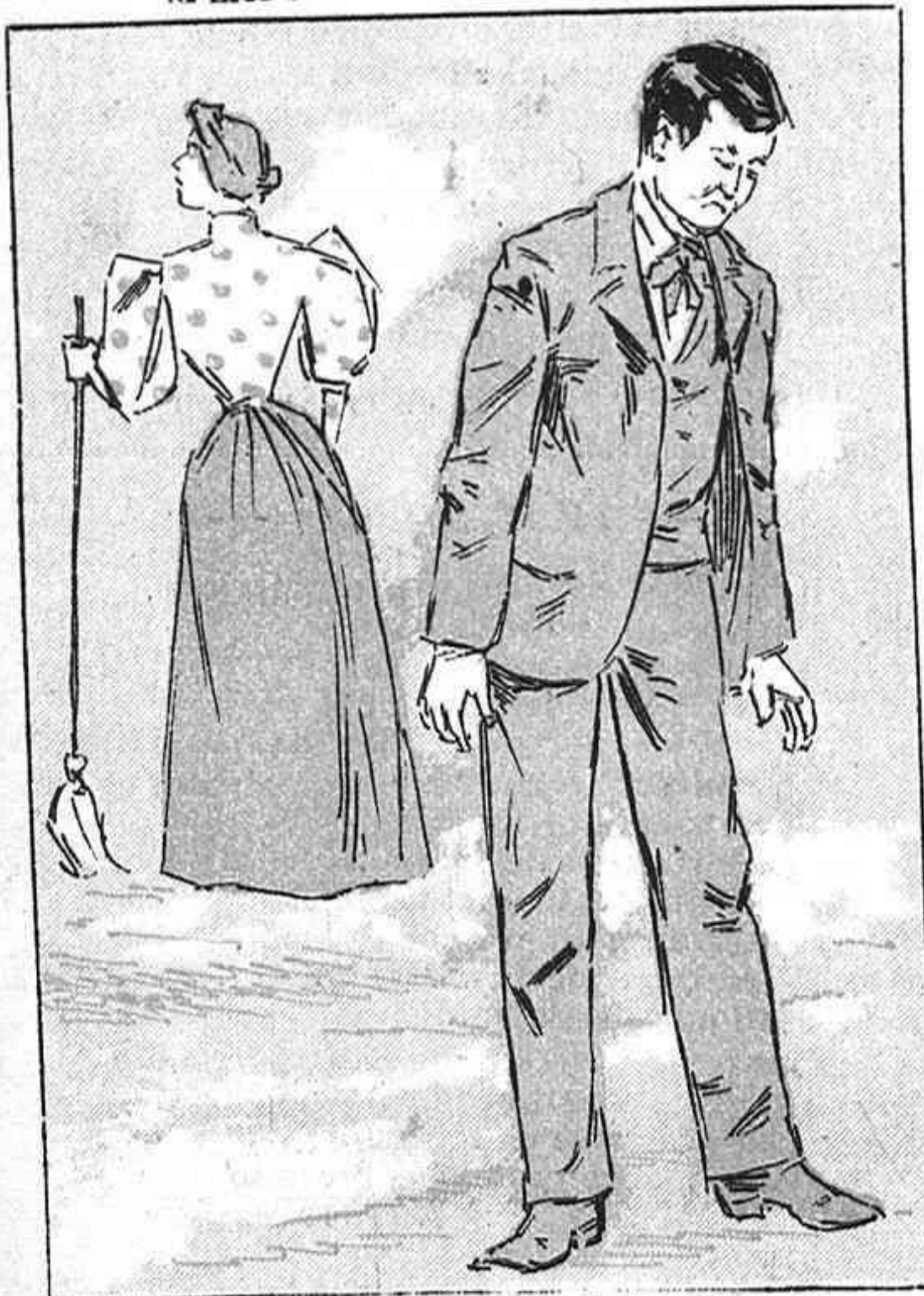
FRANCESCH COMAS.

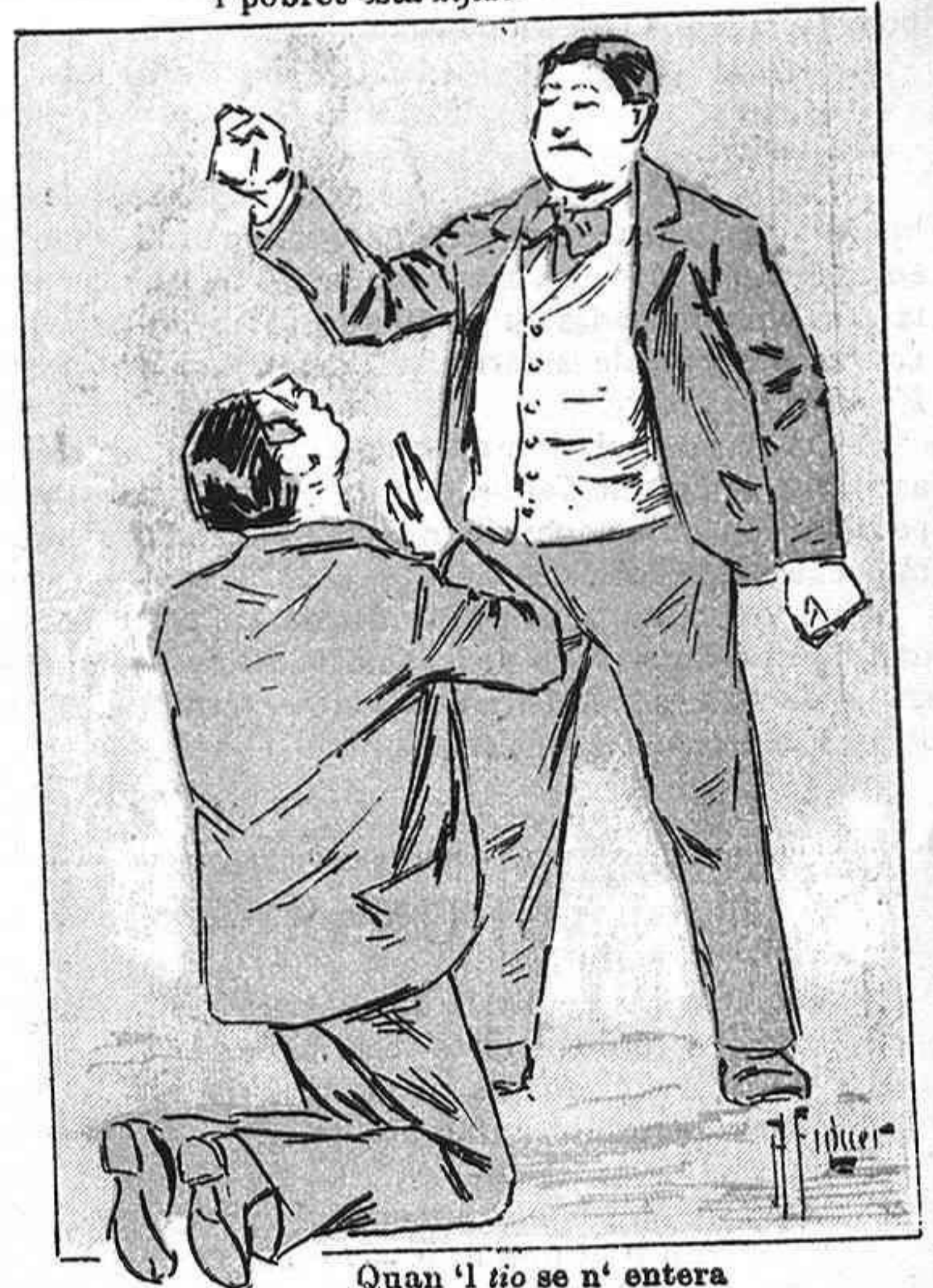
Es en *Pebito Carmuixa*
un xicot mitj beneytò,
que reb al costat del *tio*...
la mes santa educació.

Mes com la carn es molt flaca,
y enganya tant 'l pecat...
per la minyona del *tio* ..
¡pobret està xiflat!

Y per mes que 'l xicot proba
d' expressarli sa passió,
ella, ab uns desdenys terribles
sempre 'l planta de recó.

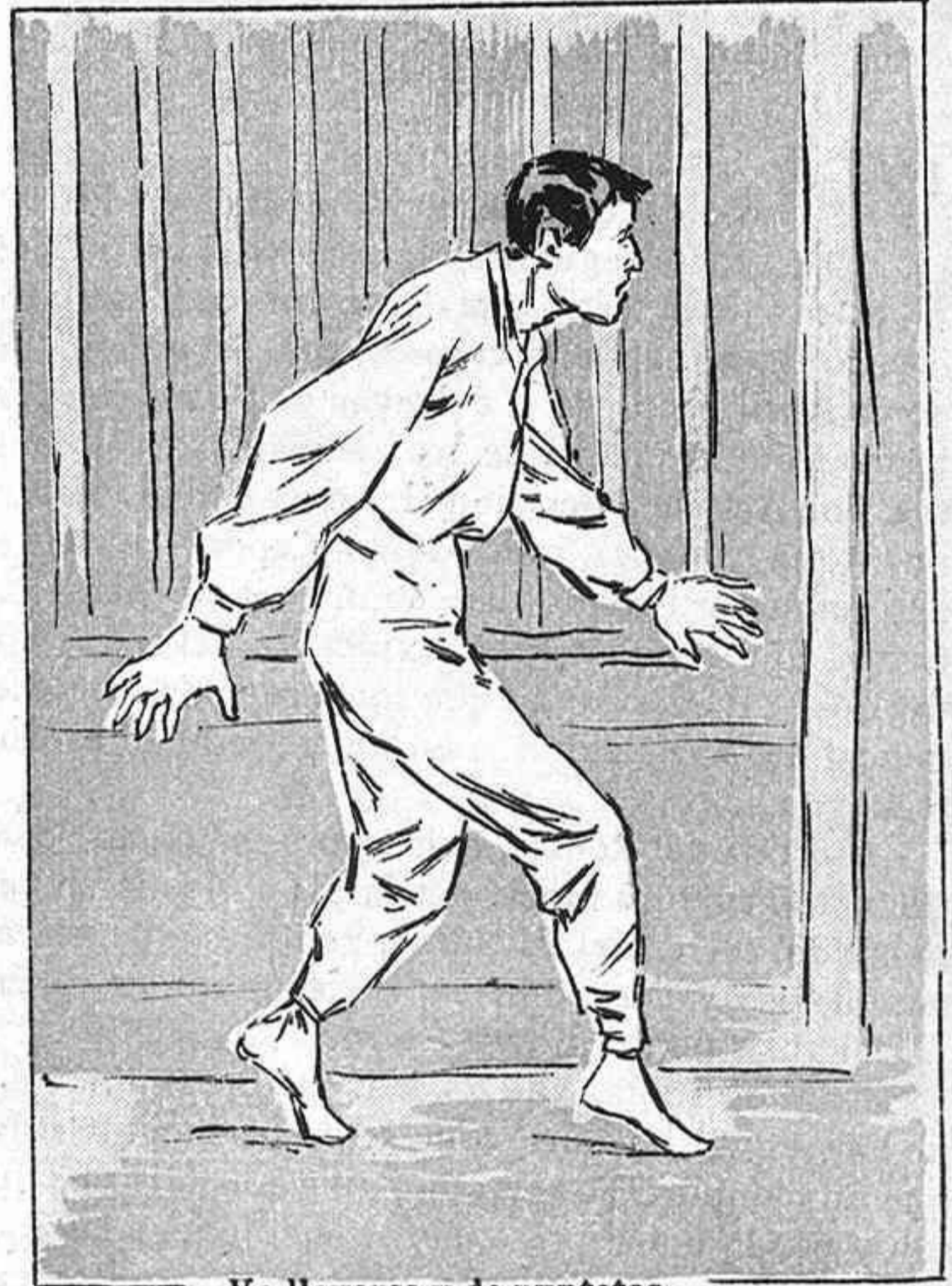

Quan 'l *tio* se n' entera
de genolls 'l fá posar
y á mes, tot sovint, l' envia
cap al llit sense sopar.

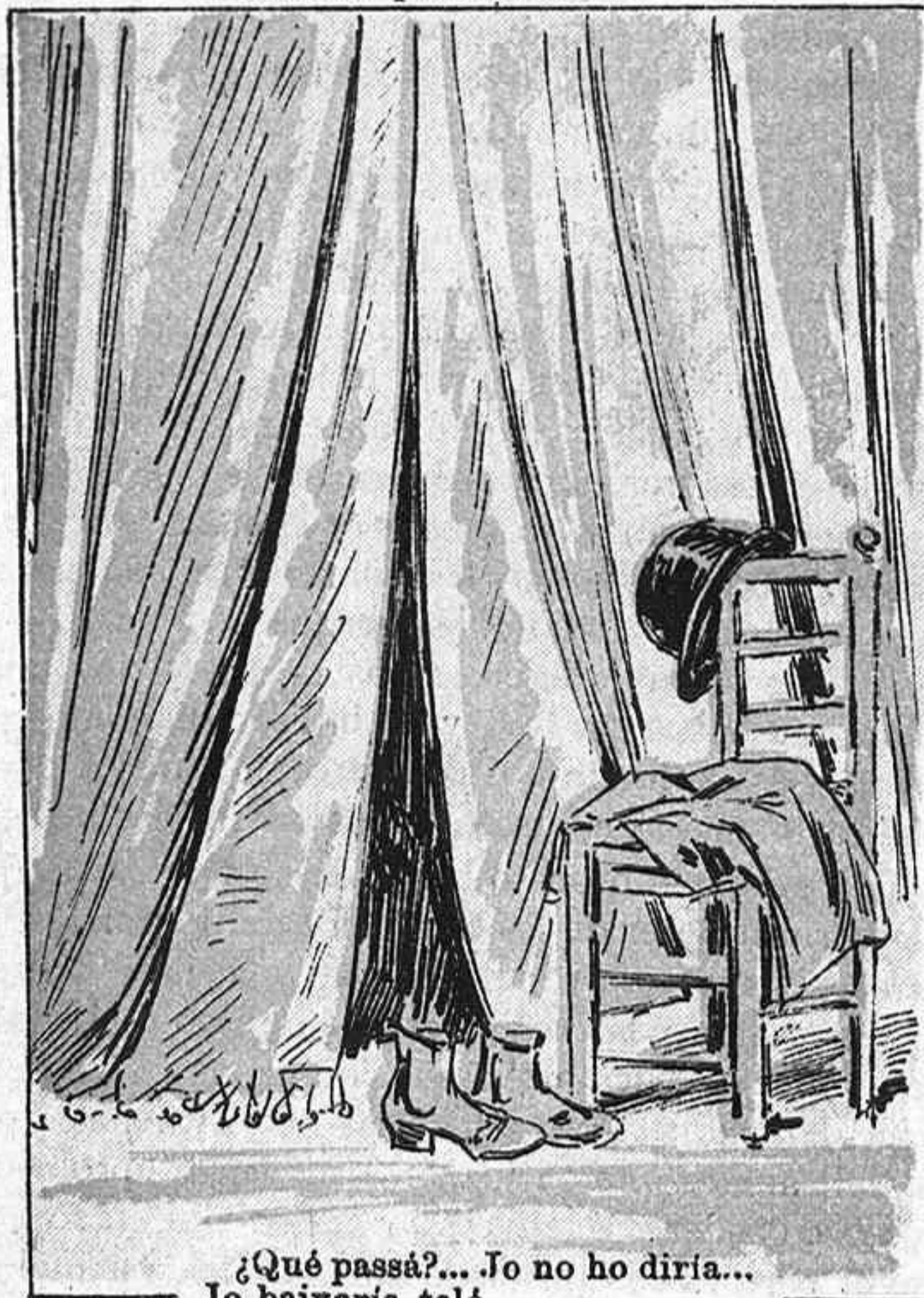
MORTA

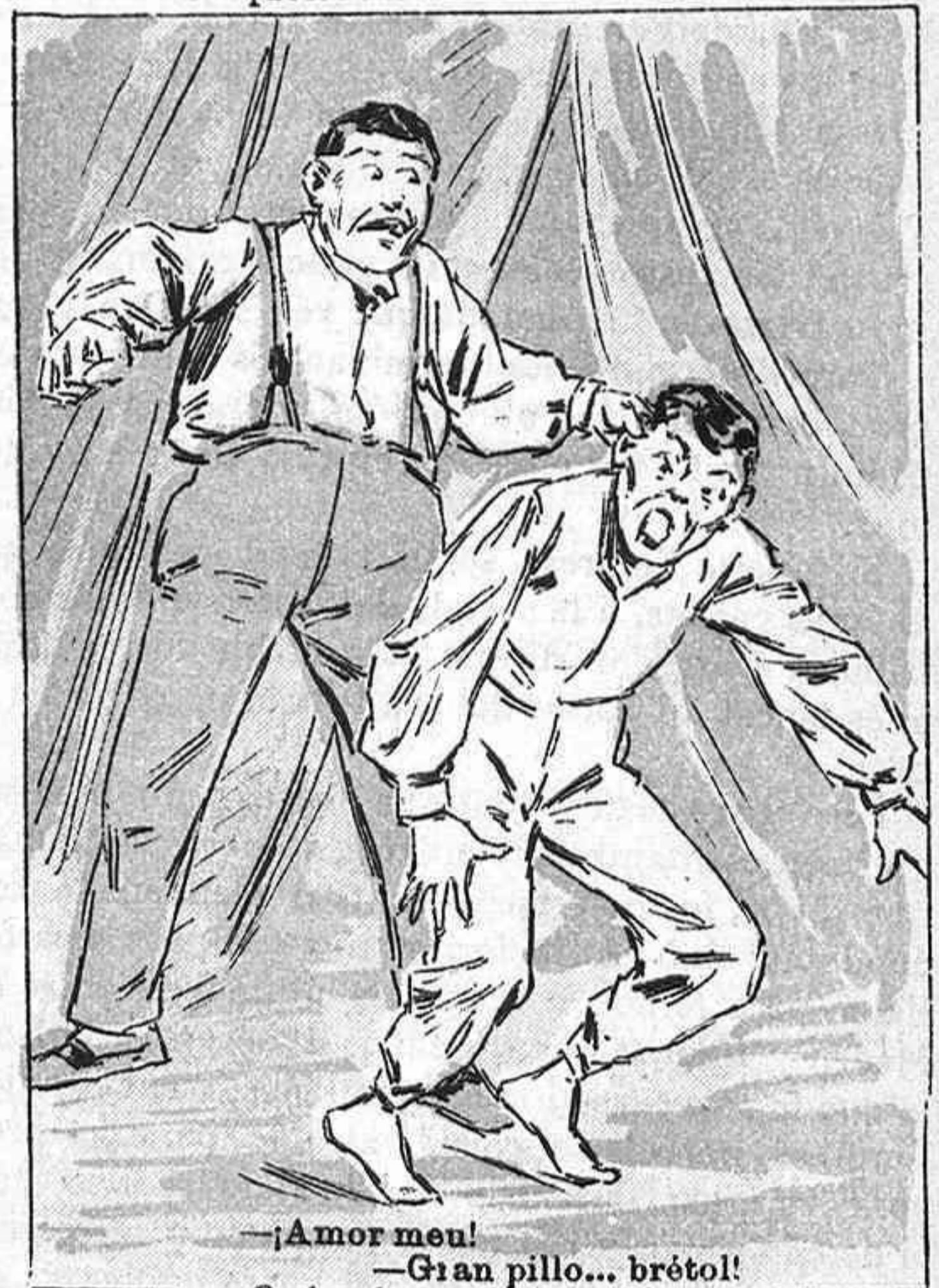
Pro en *Pepito* no escarmenta.
A impuls de sa passió ardent
l' altra nit va posá en planta
un atrevit pensament.

Va llevarse y de puntetas
ab pas cautelós y astut,
aná á profaná 'l *sagrari*...
d' aquella casta virtut...

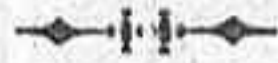

¿Qué passá?... Jo no ho diria...
Jo baixaria teló...
si no fos qu' á dins l' arcoba
s' armá una revolució...

—¡Amor meu!
—Gran pillo... brétol!
—¿Qué veigr... ¡'l *tio!*... ¡Pietat!
—Infame... 'T poso á pá y aygua...
per tota una eternitat!

¡Visca 'l Teatro Catalá!

Tots los que, desde la mort d' en Pitarra, aném seguint ab la tristesa al cor lo curs de la terrible malaltía qu' está sufrint lo Teatro Catalá, al enterarnos de que á comptar del 30 d' Abril prop-passat deixavan de formar part del teatro Romea, temple de las nostras glorias escénicas, don Aciscle Soler, don Hermenegild Goula, donya Agna Monner, don Jaume Capdevila y altres apreciables artistas qu' han contribuít ab tota sa activitat, ab tot son talent, al esplendor del nostre teatro, nos convencerem de que aquet revelava per lo fet indicat qu' havia entrat ja en un periodo d' espantosa agonía.

La sortida del Romea, dels actors esmentats, continuant encare las funcions teatrals en lo típich colisseu del carrer del Hospital, per mes que se 'ns tatxi de pessimistas, dihém y sostením qu' es de fatals auguris pera 'l nostre teatro.

Sabém de sobras que 'ls artistas que 'ns ocupan no han sigut despedits, com se despatxa á un criat que no compleix ab son amo, puig tots ells per qui son y per lo que representan se fan dignes á las majors consideracions, y la Empresa del teatro Romea, qui, sens dupte, deu creureho així, no hauría volgut pera ella semblant descortésia; nos consta que la sortida dels artistas en qüestió ha obehit á haver finit los compromisos entre ells y la Empresa: lo plasso senyalat en la contracta havia terminat y aquella estava en son dret al dir als seus servidors: «Havém complert los nostres compromisos, hem satisfet los vostres salaris; no podeu reclamarnos res mes. ¡Hasta la temporada que vé, si á Deu plau!»

Pero... pero allí hont terminan los contractes escrits, comensan las obligacions morals, y d' aixó últim n' ha fet cas omís la Empresa del teatro Romea.

Si aquesta Empresa, seguint igual conducta que en anys passats, á la sortida dels actors qu' han contribuít á arrodonirli una respectable fortuna, hagués tancat las portas del seu teatro, no obriríam la boca.

Pero 'l seu teatro continua obert, y no pera seguir representanthi preferentment obras catalanas, que si així fos no estaria exenta d' atenuans la seva conducta, sinò qu' ha format una companyía castellana, pera fernos coneixe los últims estrenos de Madrid y algunas obras inéditas d' autors castellans; lo que fa preveure al menos maliciós, que l' aludida Empresa, portada sols per la idea de lucro, se proposa averiguar, durant lo mes de Maig, si ab lo cambi de companyía y repertori, pot obtenir mes crescuts beneficis en lo seu negoci, pera implantar en la próxima temporada, si en l' epílech de la d' enguany los resultats son satisfactoris, unas reformas

consistentes en convertir lo gloriós teatro d' en Pitarra, ab tot son sabor popular y páginas brillants, en local ahont se 'ns donguin á diari las produccions exóticas, completament renyidas ab las nostras costumes, que rebi dels ingenis de Castella, de primera ó de segona má; aixó es lo de menos.

La Empresa del teatro Romea s' ha dit: «La de Eldorado cultivant lo género chico castellá, guanya bons quartos ¿per qué nosaltres no podém explotar, ja qu' ella 's dedica á la sarsuela, lo vers que 's produheixi en los Madriles? Y tal dit, tal fet; lo que ja venía servintnos en petita escala desde principis de temporada, nos ho dona ara en grans dóssis, pera ampliarho en la próxima temporada, si la probatura resulta satisfactoria.

Pero lo que en la Empresa de Eldorado no es censurable, ha de ser objecte de la mes formal censura tractantse de la Empresa de Romea, per alló qu' hem exposat avants, de la obligació moral...

A n' aquí no 's pot treure á colació, que en lo negoci han de desapareixe las contemplacions, pera fer lloch als números, ni val á dir, per lo tant, que la Empresa de Romea, deu atendre avants que tot als seus beneficis, per mes qu' en resultin lessionats un teatro y uns artistas.

No, senyors, la Empresa de Romea, qui, dit sia entre paréntesis, no ha perdut cap diner explotant lo teatro catalá, sinó molt al contrari, vè obligada moralment á sostenir la nostra escena, mantenint en ella als eminentes actors que li han donat mes vida, y hi vé obligada—encare que 's rigui de mas paraulas—per patriotisme y per gratitut envers los esmentats actors, cosas totas dos qu' ennobleixen sempre á qui las practica.

Segons tením entés, entre 'ls individuos que forman part de la citada Empresa, hi ha un ex-taberner, un ex-conserje y un ex-drapayre ó comerciant d' objectes vells, y per lo tant, aquets bons senyors, ja que han lograt fer una fortuna, de la que una part importantíssima es deguda al teatro qu' ara sembla volen desayrar, no perdrián res ennoblintse una miqueta. Ab un xich menos d' egoisme y un poch mes de bona voluntat, las censuras se convertirian en alabansas y distincions, porque 'ls homes, á pesar de sa humil naixensa y baixa professió, poden engrandirse ab sos fets, y fet indiscutiblement gran fora 'l d' enaltir lo nostré teatro, en lloch d' enderrocarlo anant en busca d' unas miserables pessetas.

No sabém á quin só balla, en aquest assumpto, D. Ernest Soler de las Casás (fill del immortal Pitarra) co-empresari del Romea y á mes distingit poeta catalá, pero volém creure que no está conforme ab la conducta dels seus companys d' empresa y que deu subjectarse als acorts de la majoría, puig en ell menos que en los altres podríam aprobar tan poca consideració envers lo teatro ahont son senyor pare va conquistar la immortalitat, y tant desagrahiment pera uns eximis artistas, dos dels quals han vingut durant una trentena d' anys—lo mellor

de sa vida—travallant ab dalé en aquell temple en que reculliren lo mes verts lloers, los sacerdots de la poesia: Soler, Guimerà, Arnau y altres innumrables genis de Catalunya.

¿Escoltará 'ls nostres planys, la Empresa del Teatro Romea? Ho posém en dupte.

¿Prediquém en desert? Es lo mes fácil.
Pero siguém atesos ó nó, ara ab mes pit que may cridém: ¡Visca 'l teatro catalá, y que tinguin son mes rescut los que volen soterrarlo!

LLICENCIAT VIDRIERA.

UNA "AGREGACIÓ"...

...¡ab capítuls de gos!

EN *Sento Tramús y Tápera* punxa-sárrias del Ninot, y la *Tuyas Capdepésol*, xinxa, natural del Clot, fan sabé á la coneixensa y á tots 'ls parents y herents qu' han acordat... *agregarse* baix 'ls capítuls següents:

Primer. La cadira coixa, lo catre desllorigat, lo quadro sense la estampa y 'l sofá mitj reventat, que perteneixen al *Sento*, serán d' us comú d' abdós, com també 'l tros de guitarra, la cadenera y 'l gos.

Segón. Porta en dot la *Tuyas*, lo seu llit de pots y banchs, un garrafonet d' uns *lixis* que van molt bé per las sangs, un parell de castanyolas, la *Historia de Barba-azul*, un motllo de fer salsitxas, y la tapa d' un bagul.

Tercer. En tocant á robas, serán també d' us comú lo tapabocas de 'n *Sento* y 'ls seus lletsols de fil crú; la flassada de la *Tuyas*, uns peuchs, l' estrenya-caps, un parayguas sense tela,

y dos farsellets de draps.

Quart. Concernent á *vajilla* tindrán tots dos igual dret, sobre 'l plat de la *Tuyetas* lo rentamans y 'l gotet.

Com també anirán compresas dintre de l' *agregació*... las eynas d' ell, que 's composan d' un ganivet y un porró.

Quint. Pe 'l que toca á metálich prometen 'ls contrayents *agregar* tot lo que guanyin... ¡fent comunitat de bens!

La *Tuyas*, donchs, farà entrega del duro que té desat, y en *Sento*... ¡podrá gastársel, si es aixís sa voluntat!

Sisé. En *Sento* á la *Tuyetas* li promet amor constant... sempre y quant ella li entregui tot lo que vagi guanyant.

Igualment, ella li jura al *seu home* etern amor... sempre y quant si va al *pataco*, no balli ab la *Leyonor*.

Seté. Si com es possible dat lo carinyo existent, venen fills... tots dos prometen estimarlos tendrament.

Si 's pot, se 'ls farà la vida, mirantse 'ls com propia sang. Y si no 's pot... ¡já l' Hospici qu' allí 'ls mantenen de franch!

Octau y darrer. Si un día

ab tot y l' estimació que 'ls contrayents 's professan, vingués la separació...

cadascú podrá emportársen á casa seva, lo seu... Y en cas de mort d' un dels cónyugals, l' altre .. ¡queda com hereu! [ges,

Aquets son 'ls vuyt capítuls que 'l *Sento*, apreciat burot, ha contractat ab la xinxa mes sandanguera del Clot.

L' enllás, tindrà lloch diumenje ab tota solemnitat, passant junts 'ls dos promesos... ¡pe 'l detrás de Sant Cugat!

Després, son viatge de *boda* empendrán cap al Besós, menjantse sota dels sálzers un conillet ab arrós.

Y quan sigui entre dos llustros, xano-xano caminant, tot dihentse cosas dolsas y tendrament suspirant,

marxarán cap' á la casa qu' ha de ser son niu d' amors, per darse patentas probas del foch que bull en sos cors.

Qual casa, ab gust ofereixen á tots 'ls parents, herents y coneguts... ¡cantonada del carrer dels Quatre Vents!

M. RIUSEC.

¡ME DEIXO 'L BIGOTI!

¡Si senyors! Ara comenso. Ls hi parlo formalment. ¿Qué potser vostés pensavan que sempre havia de ser la meva cara, pelada igual que planta de peu? No, no; ja que 'l pel espunta que creixi en lo nom de Deu; potser desd' ara no 'm senti, puig ne comenso á estar plé, que semblo una criatura, que faig cara de baylet, que com que no 'm creix bigoti no dech tení enteniment, que pareix surtí de dida, que no soch com los demés

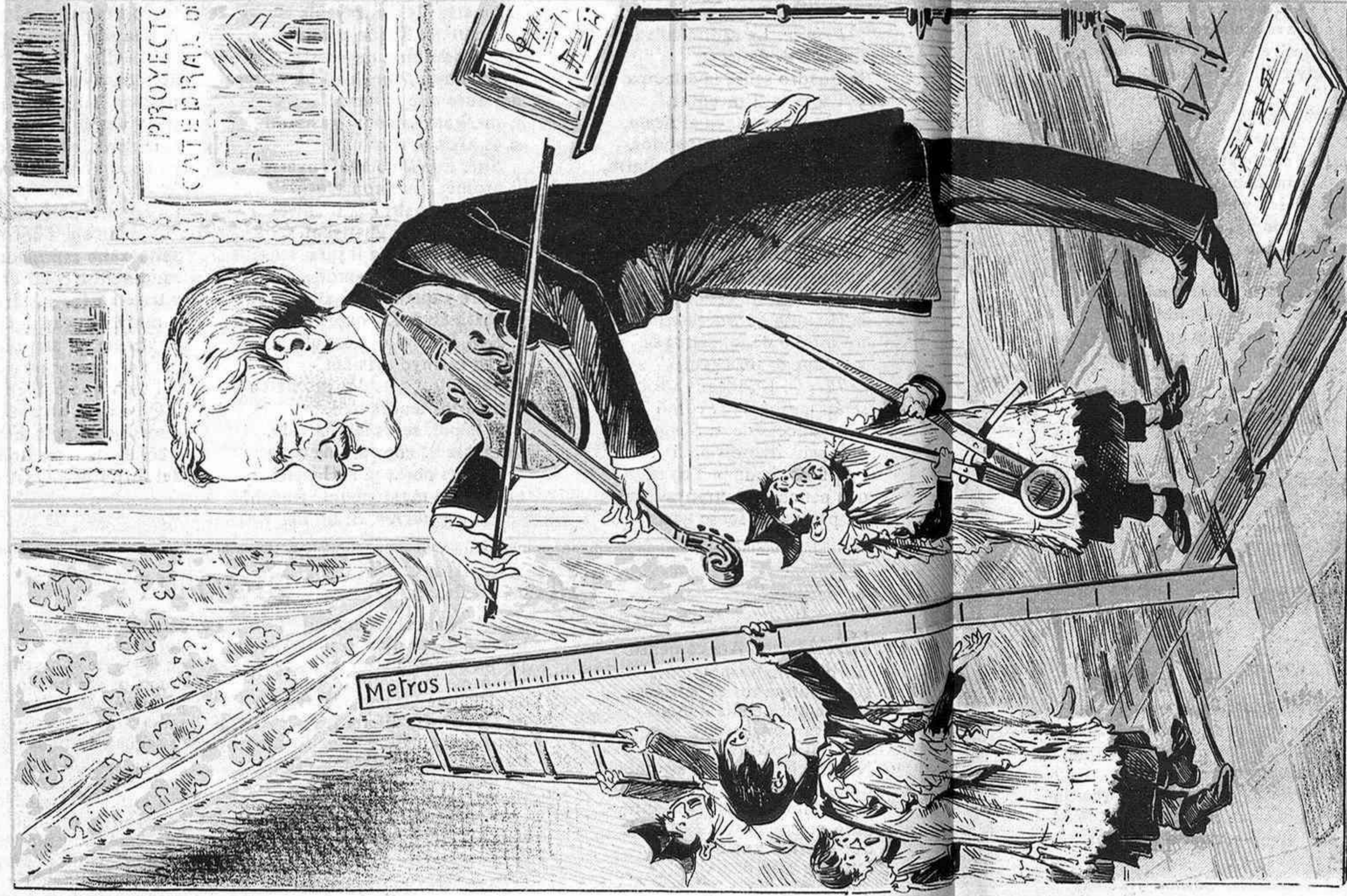
y moltas altras cosetas que 'm deixo dins lo tinter. ¡S' ha acabat aixó! Desd' ara vejentme lo bigotet, aquells que 'm consideravan de los demés, diferent, cantarán la palinodia humillats y macilents y tindrán de confessarme per més que 'ls sápigra greu, que també tinch lo que tenen sens que 'm costi cap diner.

Desd' ara, quan *fassi* versos y m' afanyi inútilment suplicant á las nou musas que 'm donguin per 'mor de Deu

lo consonant que 'm fa falta per deixar mon *travall* llest, en lloch de contar las vigas com fins ara he vingut sent, ja podré passar la estona refilantme ab gran plaher lo sedós y llhent bigoti qu' en el llabi ostentaré. Y si tinch tanta alegría, y si estich tan satisfet, es perque crech que ab sa ajuda semblaré molt mes guapet, puig m' ocultará sens dupte carinyós y diligent la grossaria de la *trompa* ab que va dotarme Deu.

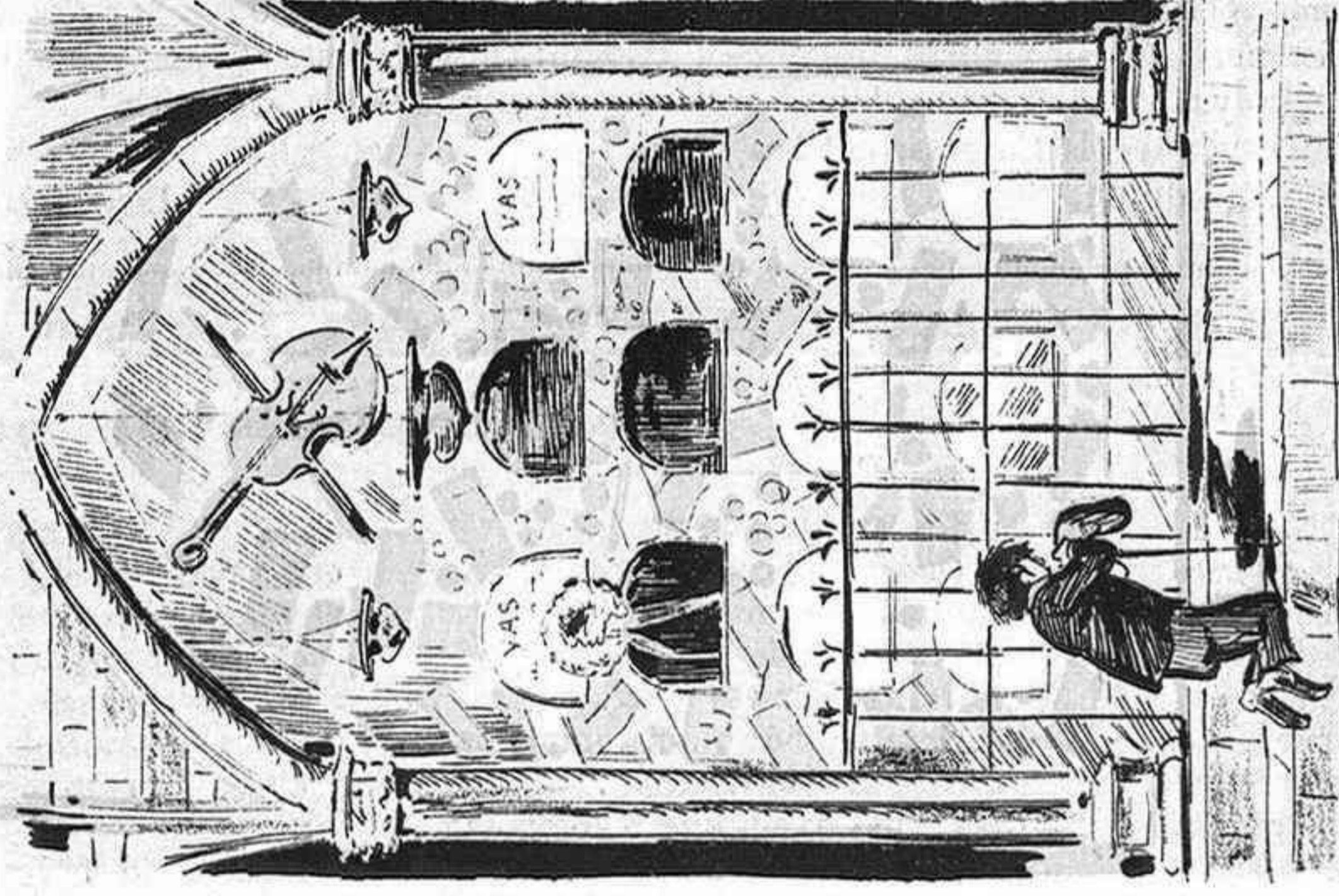
JOSEPH PUJADAS TRUCH.

L'ESGORIAL D'UN BANQUÉ

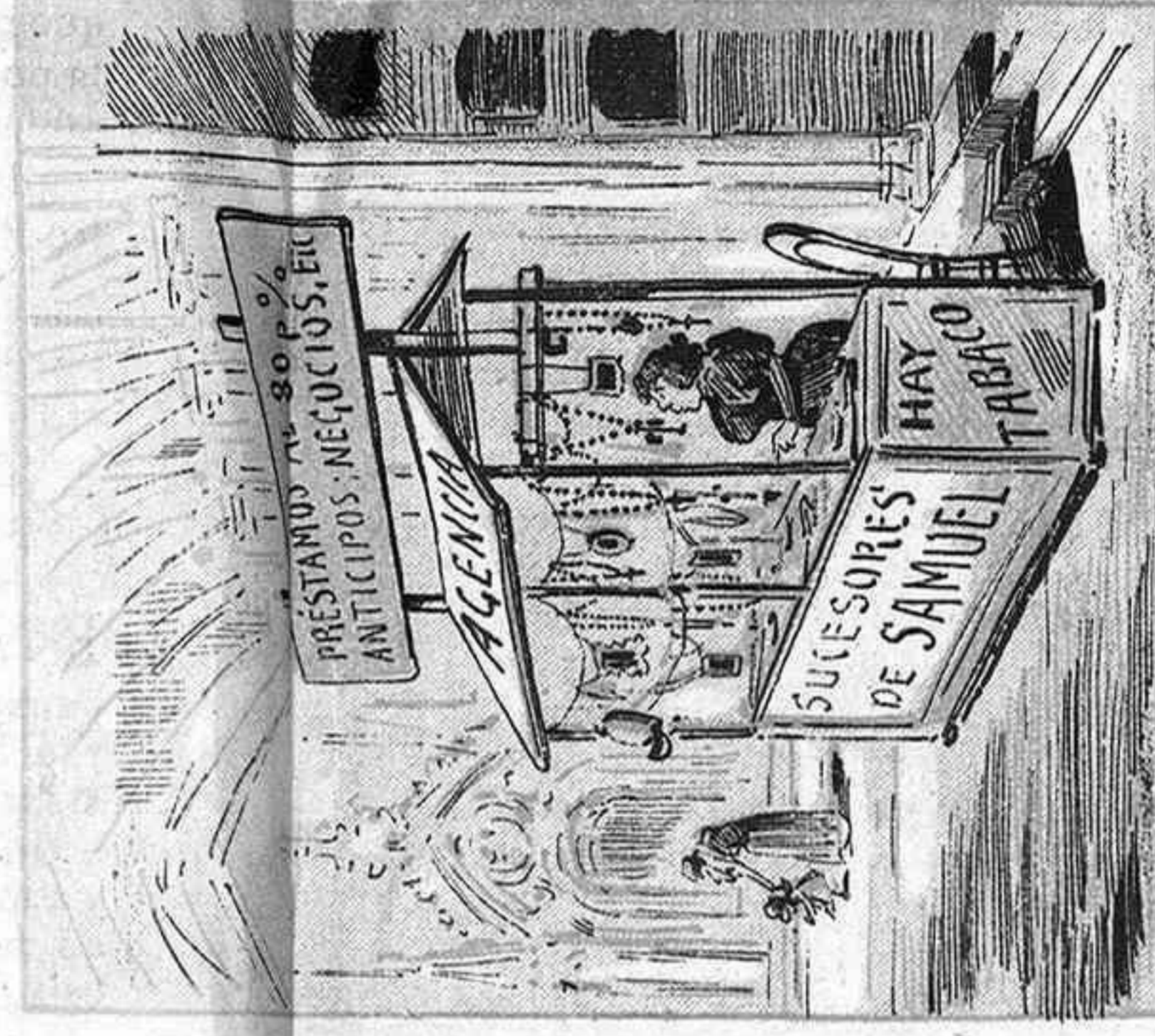

—Bon dia, senyó Manel! Diu mestre Jaume que *allò del mitxo* ¿sab tot està a punt. Ara sols falta que a vosté no li vinga curt ó estret. Es per xó que venim a pendre-li la mida...

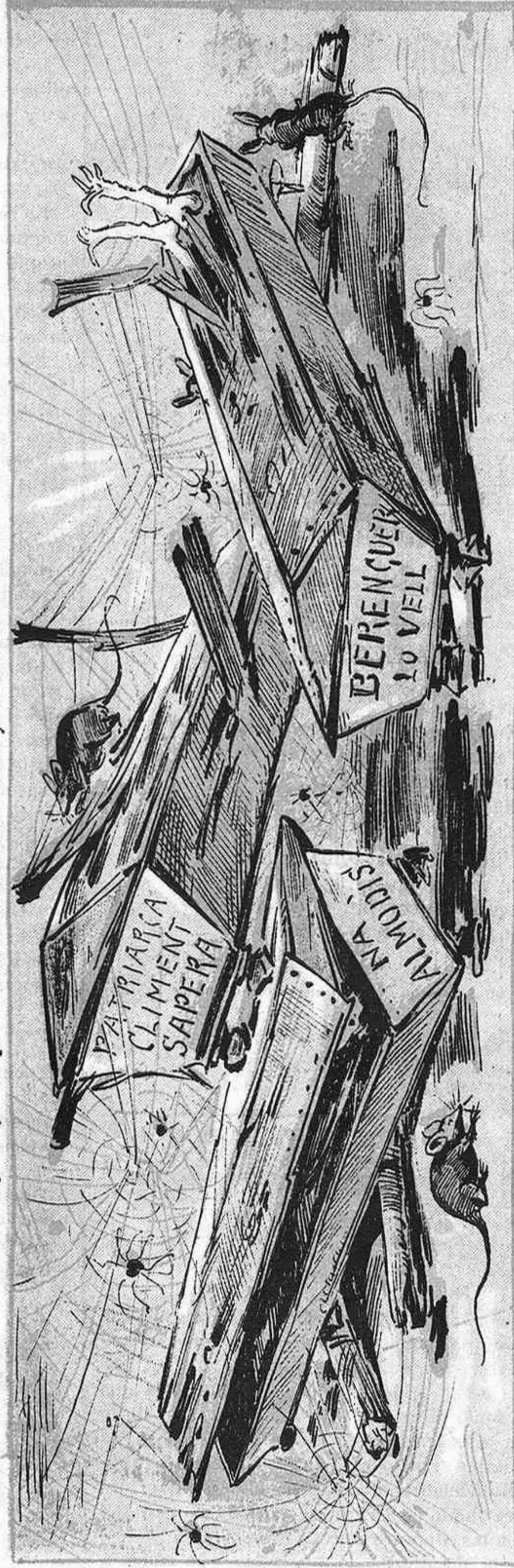
—Oh, gracias! Y digueuli á mestre Jaume que aqueix instrument m'ha de seguir també al fons de la cripta. ¡Vull que descansin ab mí las solfas y 'l violí!

Aspecte de la Necrópolis de familia que s'ha de construir en una de las capellas del claustre. Las parets serán tapadas ab dobllets y bitllets de Banch.

L'home podrà desaparèixer: l'esperit mercantil de la casa, may morirà. A la porta del cementiri, una estanquera jublada y ben revinguda hi continuarà l'exploració de negocis de tota classe.

Y un cop ja no existeixi 'l millonari, día vindrà que repicarán las campanas, núvols d' incens s' aixecarán fins las dauradas alturas de la cripta, sortiran las galas y ornamentals dels armaris y vitrinas y ab oracions, armonías y perfums s' honrará l' aniversari del Nabab!... En cambi, lo silenci del olvit y de la ingratitud anirà teixint l'argas trenyinas á las mes valiosas despulas de la Patria!

Litografia Barcelonesa

S.^a Ramon, 6
BARCELONA

MARTINGALAS

En Quimet Coll, que va coix,
de las cols cullia 'ls ulls;
y en Call, que també coixeja,
li diguè:—Tú, Coll, ¿qué culls?

Un mut, cantava una copla,
y un sort, ab gust l' escoltava,
un coix, tot corrent, va caure
y nn que 's cego, se 'ls mirava.

DOLORS MONT.

LICEO

A pesar de constarnos que la eminent Darclee estava contractada pera 6 funcions, la causa d' haver estat malalta antes de comensar aquesta temporada, ha sigut motiu de que son debut coincidís ab la despedida, ja que sols ha pogut donar dos funcions y ellas han sigut de la ópera de Thomás, *Amleto*, que si bé en la de debut se 'ns mostrá una notable artista, en la de despedida estigué sumament colossal, demostrant que per' ella igual era lo género de forsa que lo de *fioriture*, condició rara avís que no posseheixen las sopranos d' avuy dia.

Inútil creyém manifestar lo sentiment que causá á tota la concurrencia, tan inesperat despido, desitjant que en la temporada d' hivern 97-98 en que ha promés tornar,

se reanudin las ovacions á que tan eminent artista se fá acreedora.

Lo Sr. Blanchart en lo protagonista, estigué á la altura de sa reputació, logrant sentirse ovacionat en varias pessas y molt particularment en lo brindis, que al final hi dona una *fermata* sumament difícil, y en lo grandió *tercetto*, pessa en qu' arrebataren dit artista y las célebres Darclee y Mas.

Lo baix Spiravichini (de talla, á l' altura de un gegant) debutant ab lo *re*, 'ns resultá un rey de cartró, y sa veu propia d' un sereno.

La funció en honor de Saint Saëns, donada divendres últim, sigué digna de tan eminent compositor y de la fama artistica que gosa nostre teatro en lo mon musical.

Pera dissapte 's prepara lo debut de la diva espanyola senyora Carrera ab *L' Ebreá*, en que hi pendrán també part los Srs. Lucignani y Navarrini, y se prepara ja lo *Don Carlo*, que será desempenyat per las Sras. Bordalba y Parsi y 'ls Srs. Duc, Blanchart y Navarrini. Ab fonament s' espera un gran *succés*.

NOVETATS

La 24.ª representació de *Nuestra Señora de Paris* s' anuncia pera avuy y encare segueix donant grans resultats pera la Empresa y gloria á los artistas, molt particularment á la Srta. Landy y á los Srs. Querol, Alcántara y González.

Per motiu del cansansi que ha de donar als artistas, obra de tanta forsa y representada á diari, la Empresa ha procurat que los principals personatjes tinguessin ajuda, per lo que alternan ab la Srta. Landy y Sr. Querol en sos respectius papers de Esmeralda y Quasimodo la Sra. Pérez de Isaura y Sr. Barba, que si bé la primera ne surt molt ayrosa, no passa lo mateix al segon ja que es personatge molt superior á sas facultats.

Ab tot y l' éxit que encare obté la obra, sabém que han comensat los ensajos de la ópera *Arthus*, lletra de Trullol y Plana, ab música del mestre Vives, la que será presentada ab la deguda propietat y decorat exprofés per lo escenógrafo Sr. Chia.

TIVOLI

Probablement dissapte s' obrirá aquet teatro, transformat en circo eqüestre, baix la direcció y empresa del intelligent Sr. Alegria, qui es de esperar procurarà reanudar los espectacles que tanta fama li donaren en la época de son circo en la plassa de Catalunya.

Per los cartells fixats y programas repartits hem pogut observar que lo personal contractat es sumament numéros y tot ell de artistas desconeguts per complert de nostre públich.

CATALUNYA

Res de nou hi ha hagut en la setmana última, per lo que segueix representantse *Cocineros*, *Bravias*, *Mujeres*, *Marcha de Cádiz* y *Banda de trompetas*, obras que ab justicia han merescut la predilecció del públich.

En preparació hi ha *La boda de Luis Alonso* la que tindrà lloch á últims de la setmana entrant, y també lo benefici del Sr. Pinedo que s' efectuará dilluns pròxim.

UN CÓMICH RETIRAT.

L' IDEAL DE LA SOLTERA

1

Casarse ab un jove guapo,
molt aixerit y elegant,

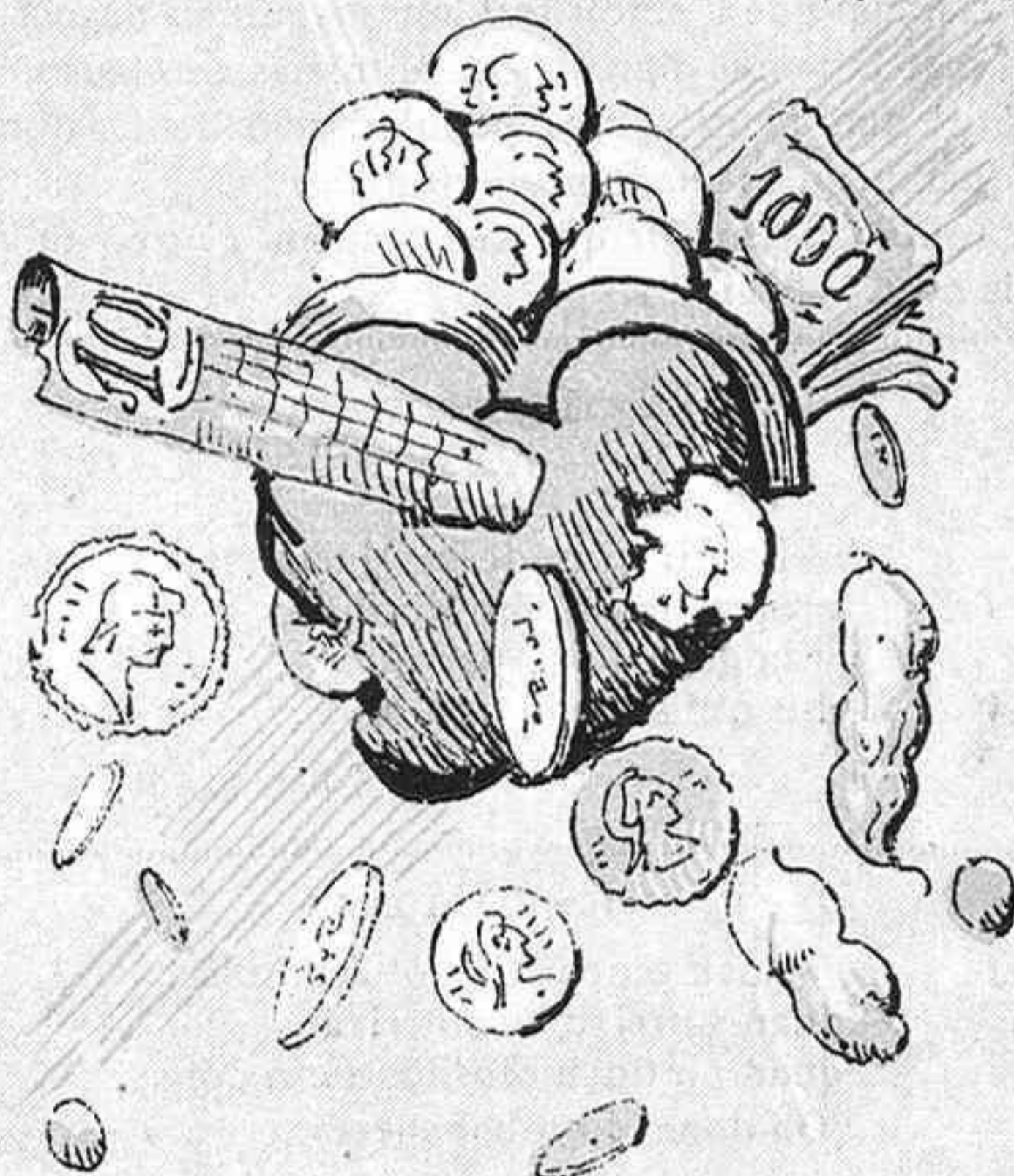
3.

6

qu' estiga lliure de *vi-cis*
(que portan fatichs en gran!)

4.

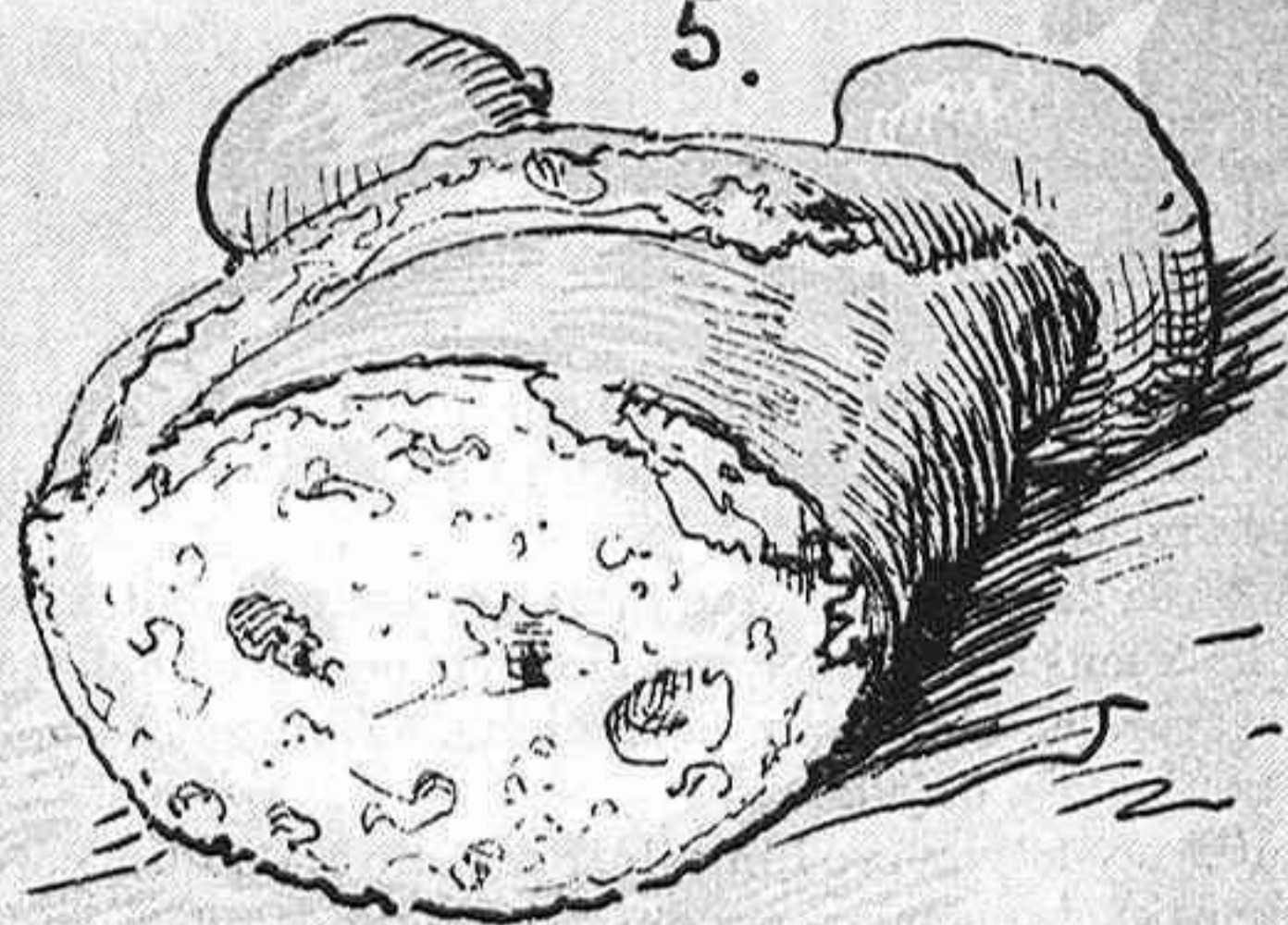
qu' alguna coseta tingui
si rich no 's pot titulá

2.

que 'l seu cor amorosit
cremi á tot' hora per ella,
y viure tots dos juntets
com lo *cargol* y *femella*;

5.

y que siga sobre tot
¡sobre tot! *un trós de piá*.

F. X. M. J.

Bibliografia

Acaba de publicarse una edició econòmica de *Flores de Estío*, colecció de coros y poesías del inolvidable músich-poeta Joseph Anselm Clavé. La circumstancia de tractarse d' una segona ó tercera edició y sobre tot, la de ser los travalls de tan admirat poeta ensemps que compositor, nos rellevan d' elogiar com se mereixen aquellas hermosíssimas composicions, que tothom ha sentit cantar y que tothom recordarà al llegirlas.

Lo mérit principal d' aquesta edició, estriba en sa extraordinaria economia, puig costa la quarta part de las edicions anteriors ó sigan 5 RALS.

Creyém que l' editor farà un magnífich negoci y es al mateix temps digne d' un entussiasta aplauso, puig tot lo que tendeixi á la popularisació de las obras d' aquell geni, es altament meritori.

Inútil creyém dir que recomaném *Flores de Estío* als nostres llegidors.

Epígrama

Lo fill gran de 'n Macianet
promet molt y no don' ré,
y la gent no sé per qué
diu qu' es jove que *promet*.

E. PAUSAS R.

ESQUITX

Quan estich trist m' aconsolas,
quan sufreiro, tu sufreixas,
quan no tinch céntims me'n donas.
¡Oh donal Jo 'i beneheixo.

F. C.

La noticia de la mort del eminent poeta D. Joseph Feliu y Codina, l' incomparable autor de *La Dolores*, ha omplert lo nostre cor de dol.

La Parca despiadada, quan lo nostre estimat amich, en premi als seus afanys ocupava un dels primers llocs en la literatura catalana y en la nacional, ha vingut á segar la seva preciosa existencia.

Molt y bó havia produhit lo Sr. Feliu y Codina, pero molt mes esperavam encare del seu prodigiós talent y de sa activitat assombrosa.

La Redacció de LA TOMASA profundament affigida per la pèrdua d' aqueixa gloria de Catalunya, d' aquet geni de la Patria, no troba ara paraulas prou encomiásticas y respectuosas ab que rendir un digne tribut al preclar poeta, pero promet dedicar un pròxim número del periò-

dich á honrar la memoria de qui en vida fou un de sos mellors amichs y un dels primers dramaturchs d' Espanya.

Tots aquells de nostres colaboradors, que 'ns prestin, donchs, son valió concurs pera formar ab sas elegias una corona de semprevivas en honor del malaguanyat Feliu y Codina, á mes d' enaltirse ab dita mostra de consideració, rebrán de nosaltres las mes expressivas gracias.

¡D. E. P. l' immortal autor de *La Dolores*!

En la sessió de dissapte passat, celebrada per nostre Ajuntament, va retirarse un dictàmen proposant l' adquisició de terreno y demés pera establir lo nou fiolato de Consums.

Hem sentit dir que la causa d' haver retirat dit dictàmen, va obehir á que alguns dels concejals dels pobles agregats, havian amenassat ab combátrel rudament, si la Comissió de Consums no s' ampliava ab un individu de cada una de las expressadas localitats.

Pero ¿quina ventatjas té aquesta Comissió de Consums qu' es tan sollicitada?

Nosaltres no hi sabém veure mes que compromisos y responsabilitats.

Ja es ben estrany, donchs, qu' existeixin individuos, que, per l' afany, de fer pagá 'l dret, s' exposin á anar de tort.

Preguém á n' aquets senyors,
que de sos plans desisteixin,
puig si ingressan á Consums
es fácil que 's consumeixin.

La distingida Societat *Clarís* que está instalada en lo carrer de Tamarit, número 71, baixos, 'ns ha remés lo programa del present mes, compost de Ball de Societat en los días 2, 16, 27 y 29 y funció teatral composta de *Las bodas d' en Cirilo*, *Ya somos tres* y *Lo pasado... pasado*, en lo 9 y *La Carcajada* y *Quien fuera libre*, en lo 23, sent ademés la funció d' aquet dia á benefici de la actriu de la Societat Sra. D.ª Julia de las Morenas.

Los vehins de Gracia, posats á demanar no s' han quedat curts.

Fins ara havian viscut, pot dirse, á jutjar pe 'l mal estat de sos carrers, en un asquerós corral; pero tan bon punt s' ha encarregat del tinglado l' Ajuntament de Barcelona, s' han despenjat demanant clavegueras, oberturas de carrers, y milloras en tal servey y en tal altre, y crech que si haguessin gosat fins haurian demanat cinch duros diaris per barbá á cárrech de la Pubilla.

La Comissió del nostre Municipi que va donar audienca als pidolayres ex-gracienses, va contestarlos que sí, que bueno, que ja farém, però interiorment devia dir: quina gracia 'm feu gent de Gracia; demanar tals milloras á Barcelona, es com si demanessiu una almoyna á un pobre de solemnitat, 'l qu' ab rahó 's creuria que feu burla de seva indignencia.

Lo qu' es per ara als simpátichs agregats, no mes podém donarlos *huevos frescos y buenos consejos...* y si 's contentan sols ab los bons consells, millor, perquè 'ls comestibles nos fan prou falta.

La setmana passada va inaugurar-se en lo carrer del Call, número 22, la primera sucursal en Espanya de tota classe de productes Kneipp, pera la curació y conservació de la vida per medi de sistemes naturals y que tanta fama ha donat al célebre y esmentat Dr. Kneipp.

L' interior de la tenda, es de un notable efecte. En la fatxada hi ha diferents quadros representant la curació per medi del aygua ab dictámens de célebres Doctors que emplean lo tractament del sabi bávaro Dr. Kneipp, y que li han dat just renom universal.

L' adorno de la tenda, ha sigut confiat als artistes senyors Masdemont y al pintor Sr. Aspert, mereixent calurosos elogis per la pericia y bon gust demostrat.

Felicitém á D. Jaume Santiveri, propietari de l' establiment y li desitjém que lo públich recompensi á sos inmesos sacrificis, ja que ell ha tingut lo bon acert de colocar la sucursal á la altura de las millors del extranger.

Pera auxiliar á la familia del nostre estimat amich don J. Ximeno y Planas, qui, com ja saben nostres lectors, ab motiu de haver sigut desestimat son recurs d' alsada en lo ruidós procés de *La Suripanta* deu sufrir 3 anys, 6 mesos y 21 dias de desterro, s' ha constituït en aquesta ciutat una Comissió, que sabém travalla sens descans pera lograr los nobles fins d' aliviar la situació d' unas personas que 's veurien privadas potser de lo mes necessari, al faltarlos hi l' apoyo de son quefe, 'l qual á consequéncia del fallo dels tribunals de justicia se troba impossibilitat d' exercir la seva professió.

Ab molts é importants projectes pera recullir fondos compta l' esmentada Comissió, sent un d' ells lo de donar una funció en lo Teatro Principal, composta del drama *Tal farás, tal trobarás* y la pessa *Una noya com un sol*, quin desempenyo correrá á cárrech del antich quadro dramátich del teatro Romea.

Pregué m á tots los amants de la justicia, que no fassin falta á la funció que 's prepara y que filosofin de pas sobre 'l títul del citat drama.

¡Tal farás, tal trobarás!

¡Convindria que 'l Sr. Ferrer y Codina 'l tingués present aquet títul!

Ab gust hem llegit en los periódichs de Fiume (Italia) que 'l nostre estimat compatriota lo celebrat tenor don Jaume Bachs (Angelo Angioletti) vé fent en dita població una notable campanya.

En la ópera *Tannhäuser* va conquistarse una ovació en lo protagonista, per son dir apassionat y per sa potent y magnífica veu com pochs la posseheixin, y aixó, que, com no s' ignora, es lo *Tannhäuser* una ópera en que la majoria dels tenors s' hi estrellan.

Felicitém al Sr. Bachs per sos continuats triunfos y esperém poguerli donar prompte una forta abraçada.

Per mes que 'l bon criteri dels nostres llegidors degué salvar la errada, fem constar pera satisfacció del nostre company de Redacció Pepet del Carril, que en l' últim párrafo de la anterior crónica, devia llegirse «sacrilegis» en lloch de «sacrificis».

Lo sastre senyor Beleta, es un sastre que 's pert de vista.

L' anulat Ajuntament de Sans va encarregarli 23 *trajes* pe 'ls peóns-caminers, lo día 23 d' Abril prop-passat, y ja fa una setmana que va notificar al de Barcelona que 'ls *trajes* en qüestió ja estaban llestos y á punt d' entregarlos.

Lo senyor Beleta devia dirse: «L' encárrech ja está fet y no fos cas qu' ara que han cambiat las cosas, esperant, esperant, vingués una contra-ordre que 'm tregués de entre mans la ganga» y posant fil á l' agulla va desplegar una activitat tan asombrosa, que va deixar terminat en sis dias, com Deu lo mon, lo vestuari encarregat.

No pot negarse que 'l senyor Beleta, es un sastre que *coneix lo panyo*.

Podrá ser curt d' estatura, pero lo qu' es pe 'l negoci es molt llarch.

Un diari local ha senyalat al suprimit Ajuntament de Gracia com á modelo de bona administració.

¡Vaya una broma de mal género!

Al enterarsen en Calvo, l' Arteaga y en Derch, se deuen haver posat furiosos.

¡N' hi ha per' assassinar al bromista... y enviarlo després á presiri!

Flores de Estio

POESÍAS DE

⊗ ⊗ Joseph Anselm Clavé ⊗ ⊗

EDICIÓN ECONÓMICA

Preu: CINCH RALS

Forman un tomo de mes de 200 páginas, esmeradament imprés, contenint totas las lletras corals de 'n CLAVÉ, en número de mes de 75 pessas.

= Pessetas: 1 '25 =

De venta en aquesta Administració:

6 = CARRER SAN RAMÓN = 6 - BARCELONA

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL-LUSTRAT Y LITERAR
PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre.. . . .	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2 " "
Extranger, id.	2'50 " "
Número corrent.	0'10 " "

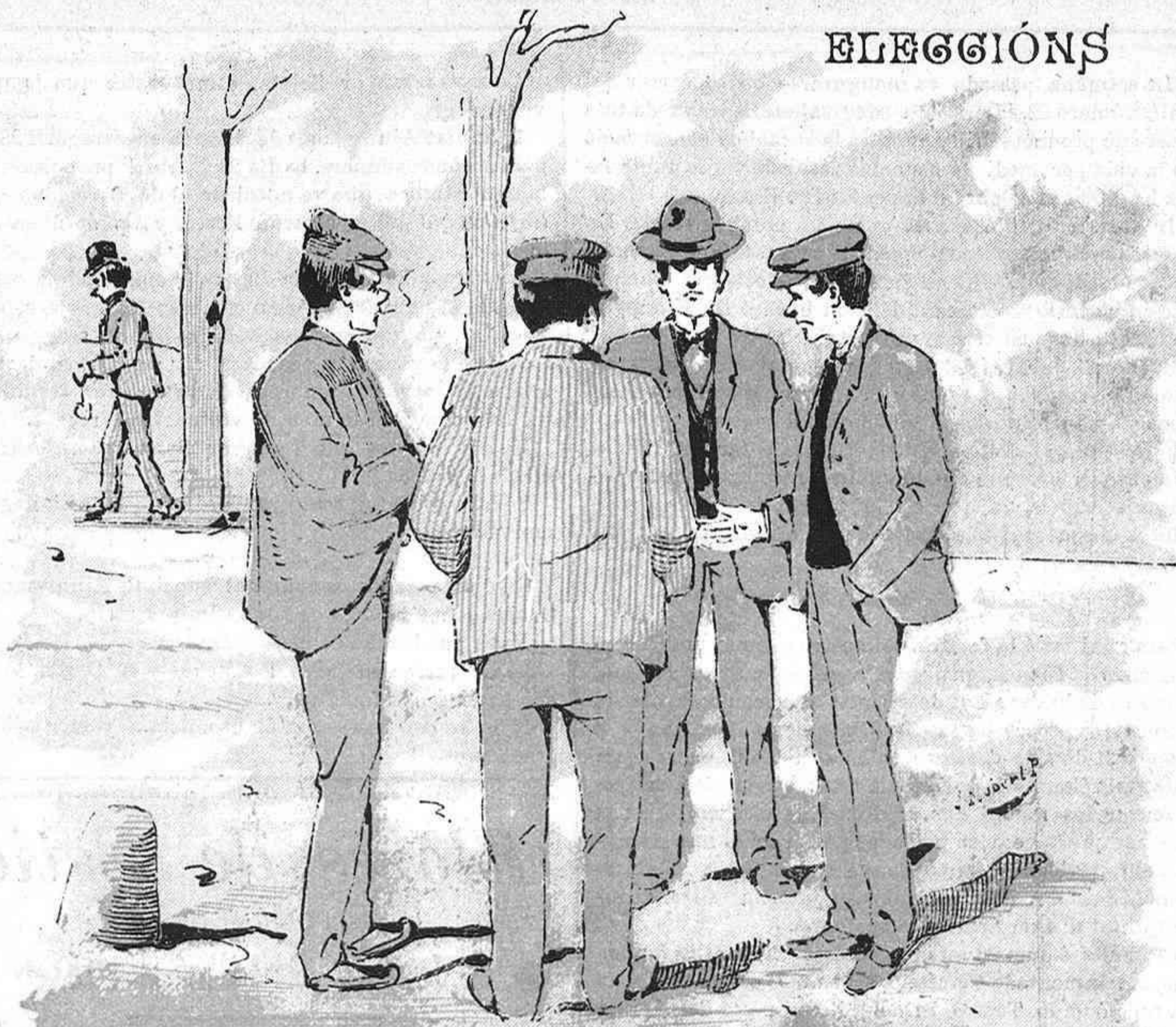
NOTA.—Tota reclamació podrá dirigir-se á l' Administració y Redacció del periódich

6, SANT RAMON, 6.—BARCELONA

LITOGRAFÍA BARCELONESA

de Ramón Estany

6, Sant Ramón, 6.—BARCELONA

—Si jo tés calendaris, lo dia dele Morts lo cambiaria...
 —¿Quan seria, donchs?
 —Cada vegada que hi hagués eleccions, qu' es quan los difunts celebran la seva festa dintre de las urnas electorals.

SECCIO DE TRENCA - CLOSCAS

XARADAS-LLAMPECH

- 1.—Material y en las cartas; *tot* las donas se las posan moltas vegadas.
2. Animal, consonant y tres girada vegetal; *tot* una carrera.
- 3.—Vocal y dos girada vegetal; *tot* per cuynar.
- 4.—Pe 'ls ases, vocal y las donas ne portan; *tot* per cuynar.
- 5.—Aliment, vocal y tres girada vegetal; *tot* per cuynar.
- 6.—Estat de salut, color y parentiu; *tot* en tota iglesia.
- 7.—Part de persona y xifra; *tot* prenda de dona.
- 8.—Part del globo y estat de la persona; *tot* poble.
- 9.—En la música, part de persona y girada en las cartas; *tot* lo que tens present.

UN CALAVERA RETIRAT.

XARADA

—¿Qu' es lo que sabéu total?
 —Tres hi dos fa bona estona.

—Voleu callar gran tabal, no sabéu si está *hu segona*.

J. M. V. (P.)

RODET NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6—Nom d' home.
 1 2 4 2 6 — « «
 4 2 6 5 —Parentiu.
 4 5 6 —Tothom ho es.
 6 2 3 —Un riu.
 3 2 6 —Prenda antigua.
 4 2 6 —Parentiu.
 1 2 3 6 —Un apellido.
 6 2 3 3 5 —Part del mon.
 1 2 4 2 6 5—Nom de dona.

PEPET PANXETA.

TRENCA-CAPS

¿No fa sol? Donchs, ja 'n farà

Ab lo anterior formarás lo següent: Dos noms d' home, una prenda de vestir, part de la persona y y una xifra romana.

JOAN ROCAVERT.

GEROGLIFICH

L A
 : A
 :
 +
 D .
 I A
 C I
 O

PEPET BALLESTER Y PI.

SOLUCIONS

À LO INSERTAT EN LO NÚMERO 45 2 =

- Xaradas 1.—*Cul-pa*.
 II.—*Mà-qui-na*.
 Baldufa numérica.—*Ramona*.
 Tarjeta.—*Lo General no importa*.
 Ters de silabas.— MA RI A
 RI BE RA
 A RA GO

Geroglífich.—*Cada casa es un mon.*
 Lit. Barcelonesa de RAMÓN ESTANY
 —6, Sant Ramón, 6—BARCELONA